

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدير، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۴۰۰۰۰

دورنگار تحریریه: ۰۲۳۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۰۶۱۹۳۳۱۵ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۳

امور مشترکین: ۰۶۱۹۳۳۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۰۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۰۲۳۰۴۴۴۴ ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

شاپا: 3637-1735-ISSN ■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir ■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

حکمت

امام علی (ع)

نعمت‌ها با ناسپاسی از دست انسان می‌روند و معلوم نیست دوباره برگردند.

بحارالانوار

دو پهلوی

بی‌حرمتی و فحاشی رضاخانی

رضاشاه در فحاشی و کنک‌زدن مردم و شخصیت‌های مرجع هیچ‌گونه احساس شرمی نداشت. یکی از مصادیق این نوع رفتار را می‌توان در واکنش او نسبت به اعتراض شیخ‌محمدتقی بافقی دید. با طرح کشف حجاب، اعضای خانواده رضاخان در حرم حضرت معصومه(س) به صورت بدحجاب حاضر می‌شوند. این موضوع مورد اعتراض شیخ‌ناظم، شاگرد شیخ‌بافقی قرار می‌گیرد اما همسر شاه و ندما به آن بی‌اعتنایی می‌کنند. سرانجام با برخورد قاطعانه شیخ‌بافقی، همسر شاه از غرقه بیرون رفته و با تلفن ماجر را به گوش شاه می‌رساند. شاه در واکنش به این موضوع در سخنانی رکیک بر شهربانی خرده گرفته و می‌گوید: «پس این توله‌سگ پدروخته، رئیس شهربانی قم چه ... می‌خورد؟ چرا به او نگفتید...» آن‌گاه با بی‌حرمتی، با چکمه وارد حرم شده و با فحش‌های مخصوص خود به شیخ‌بافقی، با لگد به جان او می‌افتد. یکی از نزدیکان رضاشاه او را فردی فحاش و بددهان معرفی نموده و می‌گوید: «بدا به حال کسی که مورد خطاب و عتاب رضاشاه قرار می‌گرفت، دیگر چیزی نبود که به او و خاندانش حواله ندهد! فحاشی رضاشاه آن قدر زننده بود که در یک جمله می‌توان گفت: رضاشاه شأن فحش را هم از بین برده بود!»

در یکی از گفت‌وگوهای تیمورتاش با دولت انگلیس بر سر موضوع نفت، شاه به علت طولانی شدن مذاکرات، کنترل اعصاب خود را از دست داده غرش‌کنان وارد جلسه هیأت دولت شده و پرورنده نفت را داخل بخاری پرتاب می‌کند! حسین مکی/ تاریخ ۲۰ ساله/ ص ۲۸۶- ۲۸۵.

خبر روز

آنفلوآنزای کودکان

چرا کودکان امسال بیشتر به آنفلوآنزا مبتلا می‌شوند؟

طغیان آنفلوآنزا در پاییز امسال بسیاری ازجمله وزارت بهداشت و درمان را شگفت‌زده کرده است. فارغ از تمام مشکلات مربوط به این بیماری اما فراگیری امسال آنفلوآنزا آن‌طور که از شواهد برمی‌آید بیشتر گریبان کودکان را گرفته است. حالا سرپرست مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت می‌گوید ازجمله علل این موضوع آن است که در دو سال گذشته تحت‌تاثیر پاندمی کرونا، موارد بهداشت فردی مثل فاصله‌گذاری اجتماعی، زدن ماسک، بهداشت دست‌ها و ... رعایت شده و البته مدارس نیز تا حدی تعطیل بوده و کلاس‌ها به صورت مجازی برگزار شده‌اند. به این ترتیب مواجهه کودکان با ویروس‌های تنفسی کمتر بوده و به همین دلیل نیز مستعدتر هستند که بیماری را با شیوع بیشتری بگیرند. شهنام عرشی با بیان این‌که انتظار آن است که پیک آنفلوآنزا طی حداکثر سه تا چهار ماه فروکش کند، گفت: آنفلوآنزا حدود هر ۱۰ تا ۳۰ سال یکبار ممکن است به شکل پاندمی درآید و به دنبال ایجاد سویه‌های جدید، شدت و وسعت آن زیاد می‌شود اما درحال حاضر فعلا کمتر موارد آنفلوآنزا از نوع A است و خوشبختانه تا این مقطع زمانی هم ویروس آن حالت از جهش را نداشته و همان آنفلوآنزای فصلی است.

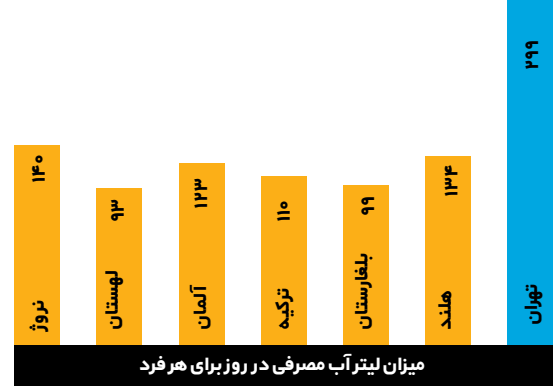
جام جم

بی‌تعارف، آب نیست!

وضعیت ذخیره آبی در تهران چقدر بحرانی است؟

خانگی تأثیری در وضعیت بحرانی کنونی نخواهد داشت. به باور آنها بیشترین هدررفت آب در حوزه‌های کشاورزی و صنعتی است و سهم صرفه‌جویی در این حوزه‌ها بسیار بالاتر از میزان مورد نیاز مردم برای مصرف خانگی است اما داده‌های جالب توجهی این فرضیه را تا حدود بسیاری رد می‌کند؛ داده‌هایی که نشان می‌دهد با وجود این‌که سهم پایتخت‌نشین‌ها از نزولات آسمانی بسیار کمتر از برخی کشورهای اروپایی است اما میزان مصرف آب تهرانی‌ها بسیار بیشتر از آن کشورهاست! مصادقی‌تر که به این نکته بپردازیم باید بگوییم متوسط بارندگی در جهان حدود ۸۶۰ میلی‌متر است درحالی‌که متوسط بلندمدت این رقم در ایران ۲۵۰ میلی‌متر است، تهرانی‌ها با مصرف روزانه ۲۹۹ لیتر، سه‌برابر مردم لهستان، بلژیک و بلغارستان آب مصرف می‌کنند! و البته این آمارها در حالی منتشر شده که بدانیم کشورهای پیشرو در صرفه‌جویی آب‌شرب، سرانه مصرف هر فرد را کاهش دادند و طی برنامه‌های طولانی مدت زمینه کاهش ۴۰ تا ۵۰ درصدی در این شاخص را فراهم کردند. آمارهای مصرف آب تهرانی‌ها از متوسط ایران هم بالاتر است. به این معنا که در حالی سرانه مصرف آب‌شرب برای هر نفر در ایران به ۲۲۰ لیتر در روز می‌رسد که این شاخص در تهران معادل ۲۹۹ لیتر در روز است. چه باور داشته باشیم چه نه، آنچه حالا آشکارتر از همیشه است این‌که باید تعارفات مرسوم را در این زمینه کنار بگذاریم و باور کنیم که آب نیست.

ماجرای کمبود آب ماجرای امروز و دیروز نیست اما حالا زمره پیامد‌های این کمبود بیش از هر زمان دیگری به ما نزدیک شده است. به‌صدا آمدن زنگ خطر کمبود آب به‌ویژه در تهران درست از هفته پیش با یک جمله صریح آغاز شد: «تهران تنها صد روز آب دارد». محمد بختیاری، مدیرعامل شرکت آب‌وفاضلاب تهران اول آبان امسال گفت که تهران فقط برای صد روز آب دارد. او در برنامه تلویزیونی با بیان این‌که مصرف آب شرب روزانه تهران سه‌میلیون مترمکعب است، گفت: اگر تمهیدات لازم و صرفه‌جویی صورت نگیرد، اوایل زمستان به مشکل خواهیم خورد. این خبر آن‌قدر در فضای عمومی واکنش به همراه داشت که درست یک روز پس از این خبر شرکت آب‌وفاضلاب استان تهران با صدور اطلاعیه‌ای خبر «انتما ذخایر آبی تهران طی صدور آینده» را تکذیب کرد اما پس از این تکذیب آرام‌آرام دوباره اخباری رسمی منتشر شد که نشان از وضعیت ناخوشایند آب داشت. اولین آن مربوط به هشدار احمد وحیدی، وزیر کشور بود. او یکی از مشکلات شهر تهران را با توجه به کاهش نزولات آسمانی، «ذخیره پشت پنج سدی» دانست که آب تهران را تأمین می‌کند و گفت «وضعیت آب در تهران نامناسب است». وزیر کشور البته در ادامه حرف‌هایش شهروندان را به صرفه‌جویی توصیه کرد. داده‌های هولناک در این حوزه در تمام روزهای هفته منتهی به امروز ادامه یافت. مدیرکل دفتر اطلاعات و داده‌های آب کشور گفت فقط ۱۸ درصد سدهای تهران آب دارد و از وزارت نیرو هم خبر آمد که مخازن سدهای پنجگانه تهران نسبت به سال گذشته ۸۲ درصد کاهش داشته و به نوعی پایتخت در یک بن‌بست آبی قرار گرفته. پیش از این در رابطه با مدیریت منابع آبی در گذشته بارها گفته شده است. این‌که در حوزه برداشت‌های بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی افراط کرده‌ایم را در رابطه با میزان هدررفت آب در سیستم توزیع ناکارآمد بودیم و حتی برنامه‌ای برای تبخیر قابل توجه آب‌های ذخیره پشت سدها نداشته‌ایم. مهم‌تر از همه این‌که همچنان بیشترین هدررفت آب در ایران مربوط به حوزه کشاورزی است و ما همچنان به آن بی‌توجهیم اما سؤال مهم که شاید در همین هفته گذشته با مهم‌تر شدن وضعیت آب پیش می‌آید این است که مگر ما چقدر آب مصرف کرده‌ایم یا می‌کنیم که حالا در شرایط بحرانی هستیم؟ این سؤال از آن رو مهم است که بدانیم بعد از توصیه‌وزیر به صرفه‌جویی در آب‌شرب برخی از میزان آب مصرفی در ایران مثال آوردند و چنین نتیجه‌گرفتند که صرفه‌جویی در آب

امروز در تاریخ

- زادروز ابراهیم آبادی بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون ایرانی/ ۱۳۹۸
- زادروز سلمان هراتی، شاعر ایرانی/ ۱۳۶۵
- زادروز فردریکو فلینی، کارگردان ایتالیایی/ ۱۹۲۰

واحه

هر که عیب دگران پیش تو آورد و شمرد بی‌گمان عیب تو پیش دگران خواهد برد
سعدی

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۱:۴۸	غروب آفتاب: ۱۷:۱۰
اذان مغرب: ۱۷:۲۹	نیمه شب شرعی: ۲۳:۰۶
اذان صبح (فردا): ۵:۰۱	طلوع خورشید (فردا): ۶:۲۶

پیشخوان

شاه بی‌شین

روایت غالب در رمان «شاه بی‌شین» نوشته محمد کاظم مینائی که انتشارات سوره آن را منتشر کرده، روایت دوم شخص است که فضای گسترده‌ای از رمان را از آن خود کرده و به بازگویی زندگی شاه ایران می‌پردازد؛ از روزی که پدر با چکمه‌های خود پا به خانه می‌گذارد و خبر شاه شدن خود را می‌دهد تا روزی که این شاه از سر آوارگی از کشوری به کشور دیگر پناهنده می‌شود. این روایت که مانند همزاد برای شاه، او و اطرافیان را دنبال می‌کند صرفاً در دست شاه باقی نمی‌ماند و همسرش فرح نیز بخش اندکی از بازگویی این تاریخ را عهده‌دار می‌شود؛ از روزهای فقر و فلاکت در پاریس تا مبدل شدن به زن اول دربار، شرکت در امور فرهنگی و ...

در کنار این روایت اصلی، روایت دیگری وجود دارد که به توصیف خانواده‌ای تهیدست در یکی از روستاهای دامغان می‌پردازد؛ خانواده‌ای کوچک در یک محیط روستایی و به دور از هیاهوی پایتخت و فضای شهری. این روایت که در تضاد با روایت اول قرار دارد، تلاشی می‌کند فاصله میان دربار پادشاه و مردم جامعه، افزایش ناراضی و اعتراض و در ادامه، انقلاب مردم ایران را به نمایش بگذارد.

این رمان در ۲۰ فصل نوشته شده و محوریت ماجراهای آن مربوط به زندگی شاه مخلوع (محمدرضا شاه پهلوی) است که از زمان تولد تا مرگ او روایت می‌کند.

داستان از زمان عمل جراحی شاه در مصر شروع می‌شود و سپس با نگاهی به گذشته از کودکی تا لحظه مرگ محمدرضا از زبان او روایت می‌شود.

هنر یا وندالیسم عصر حجری!

دیروز خبر آمد که توماج صالحی، خواننده رپر ایرانی در حین خروج از مرزهای غربی ایران دستگیر شده است؛ چهره‌ای که در طول اتفاقات بیش از یک ماه اخیر در فضای مجازی اقدام به تهییج نوجوانان می‌کرد و البته از هراس یادداشت، فراری بود اما فارغ از نقش او در جرم‌های مرتکب شده باید به حوزه فعالیت او هم اشاره کنیم، حوزه‌ای که با پیوست هنر از سوی طرفدارانش یاد می‌شود اما به سختی می‌توان آثار او را در این دسته‌بندی قرار داد و بیشتر از آن‌که آثار او را هنر بنامیم باید لقب وندالیسم عصرحجری‌اش بدانیم! آتش‌زدن اموال عمومی و تشویق به آشوب و زیان رساندن هر چه نامش باشد، هنر نیست. لذت تخریب در رفتار خواننده بازداشت شده هم هویدا بوده است.

ظلم به مدافعان امنیت جامعه

در حالی که جامعه پزشکی در دوران دفاع مقدس با حضور همه جانبه خود افتخارات زیادی در درمان رزمندگان اسلام داشتند، این روزها برخی پزشکان به قسم خود پشت کرده و به دیگر پزشکان توصیه می‌کنند مدافعان امنیت جامعه و بیماران متعلق به نیروهای مسلح را درمان نکنند. به عنوان مثال، یکی از پزشکان خارج‌نشین با انتشار چند استوری در اینستاگرام تلاش کرد با زیر پا گذاشتن سوگند پزشکی، سایرین را به ایجاد ناامنی و مداوا نکردن مدافعان امنیت دعوت کند. این اقدام درحالی صورت می‌گیرد که طی روزهای اخیر پزشکان کشور با صدور بیانیه‌هایی خواستار مداوای همه مصدومان اغتشاشات شده بودند. در این بین، وظیفه وزارت بهداشت به عنوان متولی و مسئول سلامت آحاد جامعه و سازمان نظام پزشکی این است که با چنین پزشکان خاخی و آلت‌دست دشمنان این مرموزوم قرار گرفته، برخورد قاطع کند تا دامن پاک جامعه پزشکی با حرکات غیر انساندوستانه چنین افرادی لکه دار نشود.

نگاه

تهران غبارآلود

هر چند آن‌که شهروند تهران است دیگر به آسمان غبارآلود و خیابان‌های پرترافش عادت کرده است، آن‌قدر به قول عزیزِ اینها دیگر جزو مولفه‌های زیستی تهران است و اگر نباشند انگار تهران چیزی کم دارد اما آن‌که چشم دوخته‌باشد به آبی آسمان این شهر دیگر نمی‌تواند خیلی به غبار این روزهای شهر عادت کند. غباری که از قاب دوربین جاش هماوندی در صبح دیروز هم پنهان نمانده و او با قاب آشنای برج میلاد به هر بیننده‌ای از میزان آلودگی هوا گزارش داده است.

پرسه

چهارراه

او از اینجا شروع شد و تا زمان مرگش در سال ۱۹۹۳ ادامه یافت. او باعث افتخار کشورش بود و با دریافت پنج اسکار گلدوراد است. چنین موفقیتی آسان به دست نمی‌آید. اما به جای اشاره به برخی فیلم‌های او، یک نکته کنجکاوبرانگیز این است که فیلم‌های محبوب خود فلینی چه بوده است؟ امروز به بهانه زادروز او اشاره‌ای به برخی فیلم‌های محبوب کارگردان پراوازه ایتالیایی کرده‌ایم.

قابل توجهی دارند، از هشت و نیم گرفته تا فیلم جاده با بازی آنتونی کوئین. به‌طور خلاصه باید بگوییم فلینی با ترکیب رئالیسم جادویی و داستان‌های واقعی در دوران پساجنگ ایتالیا، فیلم‌های منحصر به فرد تولید کرد. او سال ۱۹۶۰ با فیلم «زندگی شیرین» مورد توجه قرار گرفت و در این فیلم به فرهنگ روم پرداخت. فیلم‌های او آن‌قدر در فرهنگ عامه راه یافته که واژه پاپاراتزی هم زاده این فیلم است. شهرت

فدریکو فلینی، کارگردان نام‌آشنای ایتالیایی برای دوستداران سینما یک اسطوره است. فیلم‌های او در زمان ساخت هم به نوعی مقابل جریان عالی سینمای آن روزهای ایتالیا بود و بسیاری از دوستداران او از همین مخالف جریان بودن به سینمای او جذب شدند. در فهرست آثار این کارگردان که اتفاقاً به گواه تقویم امروز زادروز اوست می‌توان به آثاری اشاره کرد که در تاریخ سینمای جهان هم جایگاه

نگاهی به برخی از فیلم‌های محبوب فلینی به بهانه تولد او

یک منوی تمام ایتالیایی

روشنایی‌های شهر

در صدر فهرست فیلم‌های محبوب فدریکوفلینی، اسطوره جاودان سینمای جهان یعنی چارلی چاپلین ایستاده است. اگر فقط یکی از فیلم‌های چارلی چاپلین می‌توانست حفظ شود، فیلم روشنایی‌های شهر(۱۹۳۱) نزدیک‌ترین فیلم به نمایش تمام وجوه مختلف نیوغ او بود. این شامل چوبدستی، پانتومیم، هماهنگی جسمی بدون دردرس، ملودرام، بی‌پروایی، فضل و البته لگردی کوچک است؛ شخصیتی که زمانی گفته بود معروف‌ترین تصویر در زمین است. فیلم روشنایی‌های شهر با سخنرانی‌های سیاسی آغاز می‌شود، اما آنچه از دهان سخنرانان بیرون می‌آید، به نوعی قلمروهای نامفهوم است. این فیلم از نگاه بنیاد فیلم آمریکا، بهترین فیلم جهان در زمینه کمدی رمانتیک محسوب می‌شود.

لورل و هاردی

در رتبه دوم محبوب‌های فلینی هم بازیگران کمدی قرار دارند. جالب است بدانیم او رتبه دوم را به بیش از ۱۰۰ فیلم کوتاه و بلند اختصاص داده است. رتبه دوم محبوب‌ترین فیلم‌های تاریخ سینما به انتخاب فلینی شامل مجموعه‌ای بزرگ از فیلم‌های می‌شود. اورتبه دوم را به تمامی کمدی‌های ساخته بزاردان مارکس و همچنین فیلم‌های کمدی با بازی استن لورل و الیور هاردی (لورل و هاردی) اختصاص داده است که شامل بیش از ۱۰۰ فیلم کوتاه و بلند می‌شود. لورل و هاردی یک زوج کمدی اوایل دوران سینمای کلاسیک هالیوود در سینمای آمریکا بودند که کار خود را در دوران سینمای صامت آغاز کردند و سپس با موفقیت در سینمای ناطق ادامه دادند.

دلیجان

اما با چرخشی جالب توجه ویس از دو انتخاب اولیه از فیلم‌های کمدی، انتخاب سوم فلینی از سینمای وسترن است، آن هم اعتبار این سینمایی فیلم «دلیجان» ساخته جان فورد. دلیجان، اثر مسجورکننده و درخشان جان فورد و تاریخ سینماس. فیلمی در ژانر وسترن که به عقیده تمام تئورسین‌ها احیاکننده و شکل‌دهنده این ژانر محسوب می‌شود. فورد فیلمساز مولف آمریکایی که از دوران صامت به فیلم ساختن مشغول بود پس از موفقیت چشمگیرش در فیلم «خبرچین» و گرفتن جایزه اسکار، در سال ۱۹۳۹ به صورت مستقل ترو با دست‌باز از طرف کمپانی‌ها توانست یکی از آثار فاخر و موفقش را جلوی دوربین ببرد. دلیجان، غنا و ژرفای فرم کلاسیک است و از آن دسته آثاری است که پس از خود بسیار جریان‌ساز شد.

یک اودیسه فضایی

برای تنوع هم که شده باید بدانیم انتخاب بعدی او از سینمای استنلی کوپرلیک یعنی «۲۰۰۱: یک اودیسه فضایی» است. فیلم به خاطر فوران معنا، مفاهیم و پیام‌های انسانی - فلسفی‌اش موفقیتی باورنکردنی به دست آورد. عبارت «فیلم، درباره...» بیش از هر فیلمی درباره ۲۰۰۱: یک اودیسه فضایی مصرف شد و در واقع نشان داد اثر تا چه حد به تجربه‌ای رسانه‌ای برای بیان فرضیات فلسفی درباره هستی تبدیل شده بود. اما در واقع این اثر افسانه‌ای و علمی به‌دلیل وامدار بودنش به مباحث باب رشتنفرکی روز، از وجهه افسانه‌ای بسیار کمربتنی برخوردار است.

